

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

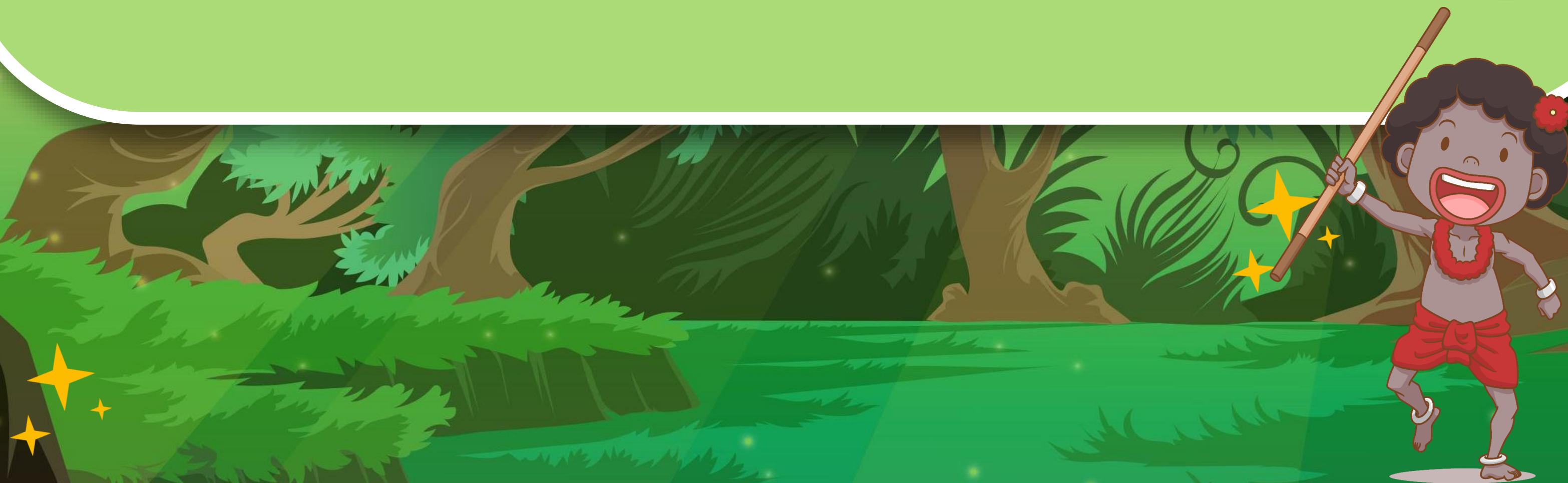
การถอดคำประพันธ์จาก
เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)

ครูผู้สอน ครูคณิตา หนูนอนันต์

การถอดคำประพันธ์จาก

เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)

ทบทวนบทเรียน

หลักการถอดคำประพันธ์

หลักการถอดคำประพันธ์

ศึกษาเนื้อหาโดยรวม
เพื่อพิจารณาว่า
เรื่องที่อ่านนั้น
กล่าวถึงอะไร

ไม่เพิ่มความใหม่ให้เกิน
จากคำประพันธ์ และ
ไม่ให้ความเต็มหายไป

เมื่อถอดความเสร็จแล้ว
อ่านตรวจทาน ปรับปรุง
สำนวนภาษาให้สละสลวย

ถอดความ
ทีละบรรทัดหรือวรรค

ถ้าบทประพันธ์ใช้คำสรรพนาม
บุรุษที่ ๑, ๒ และ ๓ ให้คงใช้
สรรพนามตามเดิม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการถอดคำประพันธ์ได้
๒. ถอดคำประพันธ์จากเรื่อง สังกข์ทอง
ตอน กำเนิดพระสังข์ได้
๓. มีมารยาทในการอ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้

ฝึกถอดคำประพันธ์

เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

ถอดคำประพันธ์

เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์

ถอดคำประพันธ์

เมื่อนั้น

คิดถึงลูกน้อยหอยปู
เก็บได้ฝืนฝักเฟือกมัน
ไล่หาบหาบเดินดำเนินมา
จึงเห็นลูกแก้วแววไว
มานั่งเล่นอยู่ประตูเรือน

พระมารดานึกในพระทัยอยู่
เดินไปลักครู่แล้วจู่มา
สารพันกินได้ที่ในป่า
ไม่ช้าครู่หนึ่งก็ถึงเรือน
ลูกใครคนนี้ไม่มีเหมือน
พักตร์ตั้งดวงเดือนเลื่อนลอย

ถอดคำประพันธ์

พระสังข์แลเห็นชนนี้
ประหวั่นพรันใจมิใช่น้อย
มารดรวางหาบตามติด
รีบร้อนค้นดูกุมารา
หรือว่าผีเรือนเป็นเพื่อนร่อน
จึงสาบสูญกายหายไป

เล่นหนีตกใจเข้าไปในหอย
เศร้ายสร้อยคอยฟังพระมารดา
เห็นผิดเปิดห้องมองหา
ก็กลยาไม่เห็นประหลาดใจ
แกล้งหลอกหลอนเล่นเป็นโจน
คิดวนเวียนในพระทัยนาง

ถอดคำประพันธ์

ข้าวปลาสุกสรรพเก็บปิด

โฉมตรูมาดูข้าวพลาาง

ไม่กินข้าวปลาอาหาร

คอยดูให้รู้แยบคาย

พินิจพิศดูแล้วทูนเกศ

จวนรุ่งฟุ้งแสงพระสุริยา

เห็นผิดเร่งคิดอาจขนาง

แล้วนางมาถามตายาย

เยาวมาลย์รำพึงคะนึ่งหมาย

อ้อมเอาลูกชายไม่สงกา

น้ำเนตรหลังไหลทั้งซ้ายขวา

ทำเป็นไปหาสาแหรกดาน

ถอดคำประพันธ์

ลงจากกระท่อมแล้วด้อมมอง
แอบช่องมองดูอยู่ช้านาน
เมื่อนั้น

ไม่แจ้งว่าองค์พระมารดา
สั่งตเจียบผู้คนไม่พูดจา
นั่งที่นอกชานลำราญกาย

ค้อย่องแอบไม้ไม้ไกลบ้าน
นงคราญกลิ่นไว้ไม่พูดจา
พระกุมารเยี่ยมหอยแลหา
แฝงฝาคอยอยู่ไม่รู้กาย
เล็ดลอดออกมาแล้วผันผาย
เก็บกรวดทรายเล่นไม่รู้ตัว

ถอดคำประพันธ์

มารดาซ่อนเร้นเห็นพร้อมมูล
ซ่อนอยู่ในสังข์กำบังตัว
อย่างเข้าในหีบจับได้ไม้
พระสังข์ตกใจตั้งไฟลน
สวมสอดกอดบาทพระมารดา
แม่ต้อยสังข์แตกแหลักไป

อุแม่เอ๋ยพ่อคุณทูนหัว
พ่อทูนหัวของแม่ประหลาดคน
ก็ต้อยสังข์ให้แหลักแตกปน
จะหนีเข้าหอยตนก็จวนใจ
ซบเกศาพลาจทางร้องไห้
รำไรเสียดายไม่วายคิด

ถอดคำประพันธ์

เหมือนแม่ฆ่าลูกให้ม้วยมรณ์

พระแม่ต๋อยสังข์ตั้งชีวิต

ฟังเอยฟังลูกว่า

กอดจูบลูบเนตรเกศกรรม

สิ้นเคราะห์สิ้นกรรมทำมา

ตกทุกข์ได้ยากลำบากใจ

มารดรไม่รักแต่สักนิด

จะชมชิตลูกนี้สักกี่วัน

พระมารดาเลี้ยวใจไหวหวั่น

ร่วมวันขวัญตาพ่อว่าไย

ลูกยาอย่าว่าแม่เลี้ยวไ้

เพราะอ้ายหอยสังข์มันจ้งताल

ถอดคำประพันธ์

มันมาห่อหุ้มเอาพ่อไว้
บิตูรงค์หลงกลอีกคนพาล
ยากเย็นเห็นหน้ากันแม่ลูก
รักใคร่มันโยไม่จริง
ว่าพลงนางเรียกยายตา
ตั้งแต่เบื่องตันจนปลายไป

ทำให้โหรามันว่าชาน
ไม่ช้าไม่นานจะคืนวัง
อย่าพันผูกโคกสร้อยถึงหอยสังข์
หอยสังข์เช่นนี้มีถมไป
เล่ากัจจาแจ้งแกลลงไซ
ทั้งสองสงสัยไม่เชื่อนาง

ถอดคำประพันธ์

บัดนั้น

พากันเข้าไปในทับนาง
ตะลึงขึงแข็งไปทั้งตัว
พ่อคุณเป็นบุญของยายตา
พึงพบเพียงเห็นเป็นเพียงแท้
บุญหนักศักดิ์ใหญ่กระไรเลย

ตายายให้คิดอาจขนาง
แลเห็นรูปร่างกุมารา
ทูนหัวนารักเป็นหนักหนา
เกิดมายังไม่ได้ยินเลย
ลูกของเจ้าแม่หรือแม่เอ๋ย
พ่อเอ๋ยรูปร่างช่างสร้างมา

ถอดคำประพันธ์

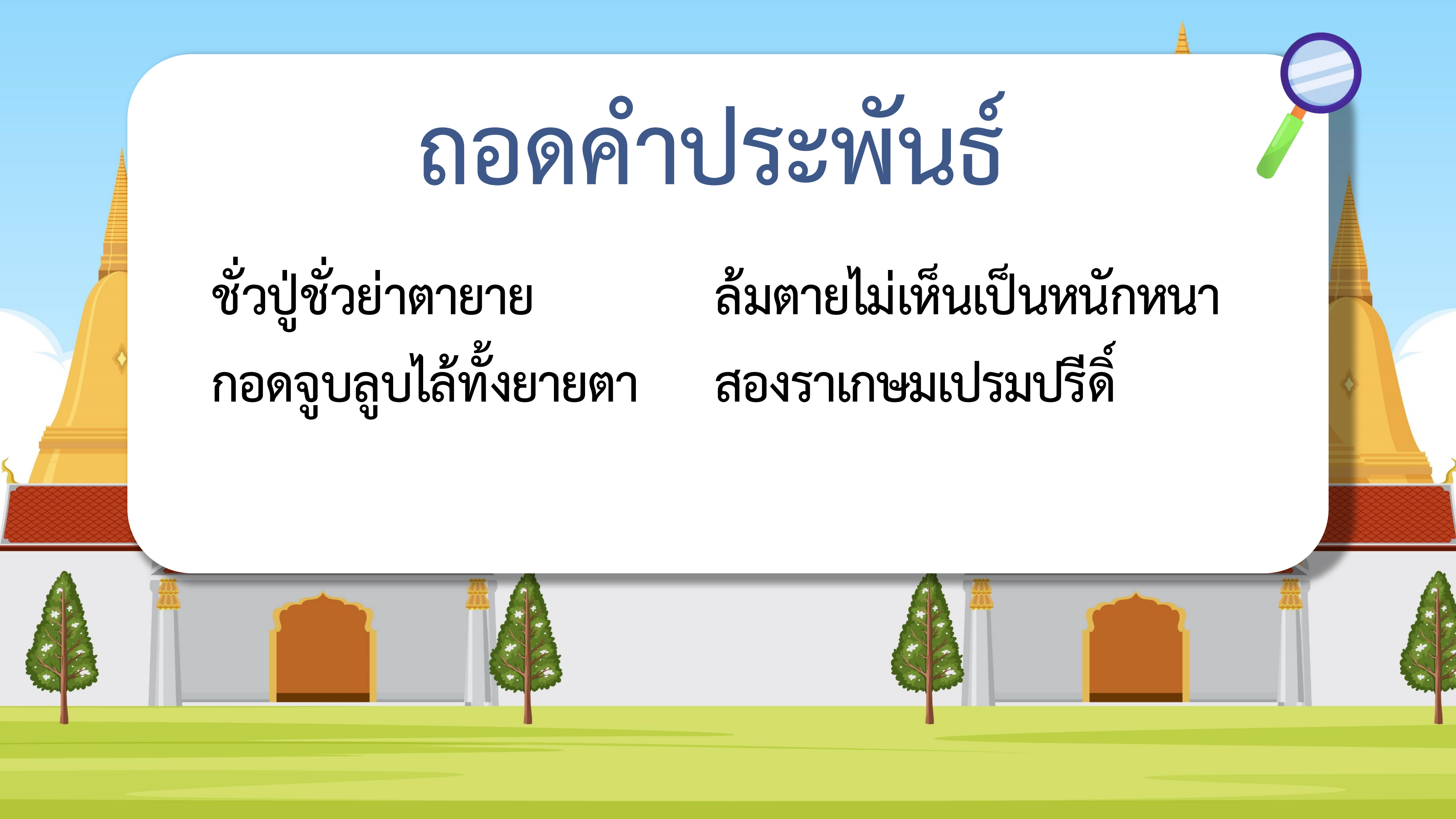

ช่วยปู่ช่วยย่าตายาย

กอดจูบลูบไล้ทั้งยายตา

ล้มตายไม่เห็นเป็นหน้ากหนา

สองราเกษมเปรมปรีดี

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. แจกใบงานที่ ๓
เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่อง
สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)
๒. สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน
๓. ตรวจสอบและประเมินใบงานที่ ๓

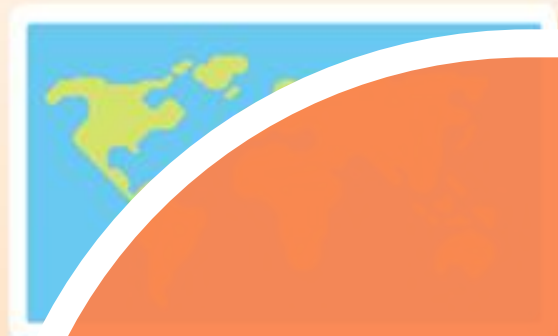
คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง การถอดคำประพันธ์จากเรื่อง
สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ (๒)
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

กิจกรรม

พัฒนาทักษะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำประพันธ์ให้
สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง สังข์ทอง
ตอน กำเนิดพระสังข์ พร้อมทั้งถอดความ
จากบทประพันธ์ตามเหตุการณ์ที่กำหนดให้

นางจันท์เทวีถูกสั่งฆ่า

ทหารสงสารปล่อยตัวไป

นางจันท์เทวีไปอาศัยอยู่กับตายายในป่า

พระสังข์ซ่อนตัวอยู่ในหอยสังข์

เทวดาบันดาลให้ไก่ป่ามาจิกข้าว

พระสังข์ออกจากหอยสังข์มาไล่ไก่

นางจันท์เทวีทูปหอยสังข์แตก

๑. ครั้นถึงจึงส่งนางเทวี

เสนีที่ได้กินสินบน

จะฆ่าเทวีก็ได้

โหนโหนไม่พ้นเป็นคนตาย

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

ดูน่าปราณีระหระหน

ขัดสนด้วยคนเขามากมาย

มารยาว่าไปตั้งใจหมาย

จะลองดาบกรายเล่มนี้ดู

๒. เพื่อนกันช่วยจุดยุติไว้
ตามกรรมตามเวรนางโฉมตรู
ไม่คิดถึงตัวกลัวกรรม
ถึงชั่วดีเล่าเป็นเจ้านาย

ผิดไปไม่ได้อย่าจู้จู้
จู้จู้จะพากันวุ่นวาย
เวรามาทำเองง่ายง่าย
จะทำผิดคิดร้ายก็ไม่ดี

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

๓. พบสองเต๋มาปลุกถ่วงา
ฝ่ายว่าสองราดูหน้ากัน

นางเล่าแต่ต้นจนปลาย
จัดเหี่ยวาเรือนให้มิได้ช้า

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

นางนั่งวันทาขมิ้น
ยายถามตานั่นทันใด

ตายายพาไปยังเคหา

ด้วยความเมตตาปราณี

๔. อุ้มเอาลูกน้อยหอยสังข์
เลี้ยงไว้ว่าจะได้เป็นเพื่อนตัว
เนื้อเย็นเป็นคนนะลูกแก้ว
กำดัดจะภิรมย์ชมเชย

สุดกำลังแม่แล้วพ่อทูนหัว
ทูนหัวไม่ช่วยแม่ด้วยเลย
ห้าหกขวบแล้วนะลูกเอ๋ย
ลูกเอ๋ยจะเบาทุเลาแรง

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

๕. มาจะกล่าวบทไป

สงสารนางจันท์กัลยา

จึงบันดาลให้เป็นไก่อปา

ชั้นก้อนร้องตีกันมีไป

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

เทพไทสิงสู่อยู่พฤกษา

เจ้ามาเหนื่อยยากลำบากกาย

กินข้าวมารดาหาข้าวไม่

คู้ยเขี่ยข้าวให้กระจายดิน

๖. ไก่ป่าพาฝูงมากินข้าว
คู้ยเขี่ยเรียรายทั้งดินดาน
เยี่ยมลอดสอดดูทั้งซ้ายขวา
ออกจากสังข์ปล้นทันใด

ของพระแม่เจ้าอยู่ฉาวฉาน
พระมารดาจะมาเห็นจะรำไร
จะเห็นใครไปมาก็หาไม่
ฉวยจับไม่ได้ไล่ตี

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

๗. มารดาซ่อนเร้นเห็นพร้อมมูล

ซ่อนอยู่ในสังข์กำบังตัว

ย่างเข้าในห้องทับจับได้ไม้

พระสังข์ตกใจตั้งไฟลน

ตรงกับเหตุการณ์

ถอดความได้ว่า

.....

อุแม่เอ๋ยพ่อคุณทูนหัว

พ่อทูนหัวของแม่ประหลาดคน

ก็ต่อยสังข์ให้แหลกแตกป่น

จะหนีเข้าหอยตนก็จวนใจ

ตรวจสอบ

ความถูกต้อง

๑. ครั้นถึงจึงส่งนางเทวี

เสนีที่ได้กินสินบน

จะฆ่าเทวีก็มีได้

โหนโหนไม่พ้นเป็นคนตาย

ตรงกับเหตุการณ์ **นางจันท์เทวีถูกสั่งฆ่า**

ถอดความได้ว่า หลังจากพานางจันท์เทวีขึ้นฝั่ง ทหารที่รับสินบนจากนางจันท์

ก็หวังจะใช้ดาบเพื่อฆ่านาง แต่อีกคนห้ามไว้ไม่ให้ทำ เพราะถึงอย่างไรนางก็เคย

เป็นเจ้านายมาก่อน

ดูน่าปราณีระหระหน

ขัดสนด้วยคนเขามากมาย

มารยาว่าไปตั้งใจหมาย

จะลองดาบกรายเล่มนี้ดู

๒. เพื่อนกันช่วยจุดยุติไว้
ตามกรรมตามเวรนางโฉมตรู
ไม่คิดถึงตัวกลัวกรรม
ถึงชั่วดีเล่าเป็นเจ้านาย

ผิดไปไม่ได้อย่าจู้จู้
จู้จู้จะพากันวุ่นวาย
เวรามาทำเองง่ายง่าย
จะทำผิดคิดร้ายก็ไม่ดี

ตรงกับเหตุการณ์ ทหารสงสารปล่อยตัวไป
ถอดความได้ว่า ทหารอีกคนห้ามไว้ไม่ให้ฆ่านางจันท์เทวี เพราะถึงอย่างไร
นางก็เคยเป็นเจ้านายมาก่อน อย่าไปลบหลู่ดูหมิ่นนาง ให้ปล่อยนางไปตาม
เวรตามกรรมของนาง

๓. พบสองเต๋มาปลุกถั่วงา นางนั่งวันทาขมิ้น
ฝ่ายว่าสองราดูหน้ากัน ยายถามตานั่นทันใด
นางเล่าแต่ต้นจนปลาย ตายายพาไปยังเคหา
จัดเหี่ยวเรือนให้มิได้ช้า ด้วยความเมตตาปราณี

ตรงกับเหตุการณ์ นางจันท์เทวีไปอาศัยอยู่กับตายายในป่า

ถอดความได้ว่า นางจันท์เทวีเดินมาพบสองตายายกำลังปลุกถั่วงาอยู่ จึงเดินเข้าไป

หานางจันท์เทวีจึงเล่าให้ตายายฟังตั้งแต่คลอดลูกมาเป็นหอยสังข์ โดนขับไล่ออกจากวัง

จะถูกฆ่า จนมาพบตายาย ตายายได้ฟังก็สงสารพาไปที่บ้าน

๔. อุ้มเอาลูกน้อยหอยสังข์
เลี้ยงไว้ว่าจะได้เป็นเพื่อนตัว
เนื้อเย็นเป็นคนนะลูกแก้ว
กำดัดจะภิรมย์ชมเชย

สุดกำลังแม่แล้วพ่อทูนหัว
ทูนหัวไม่ช่วยแม่ด้วยเลย
ห้าหกขวบแล้วนะลูกเอ๋ย
ลูกเอ๋ยจะเบาทุเลาแรง

ตรงกับเหตุการณ์ พระสังข์ซ่อนตัวอยู่ในหอยสังข์

ถอดความได้ว่า นางจันทเทวีอุ้มหอยสังข์แล้วพูดกับลูกว่า “ลูกเป็นคนนะ
อายุคงจะ ๕ - ๖ ขวบแล้ว ถ้าแม่ได้กอดเจ้าทุกข์ของแม่คงจะเบาลง”

๕. มาจะกล่าวบทไป
สงสารนางจันท์กัลยา

จึงบันดาลให้เป็นไก่อปา
ชั้นก้อนร้องตีกันมีไป

ตรงกับเหตุการณ์ เทวดาบันดาลให้ไก่อปามาจิกข้าว

ถอดความได้ว่า เทพที่อยู่ในป่าสงสารนางจันท์เทวีที่ต้องมาเหนื่อยยากลำบาก

จึงให้ไก่อปามากินข้าวของนางจันท์เทวีที่ตากไว้จนข้าวตกกระจายกลางลานดิน

เทพไทสิงสู่อยู่พฤกษา

เจ้ามาเหนื่อยยากลำบากกาย

กินข้าวมารดาหาข้าวไม่

คู้ยเขี่ยข้าวให้กระจายดิน

๒. ไก่ป่าพาฝูงมากินข้าว
คู้ยเขี่ยเรียรายทั้งดินดาน
เยี่ยมลอดสอดดูทั้งซ้ายขวา
ออกจากสังข์ปล้นทันใด

ของพระแม่เจ้าอยู่ฉาวฉาน
พระมารดาตามาเห็นจะรำไร
จะเห็นใครไปมาก็หาไม่
ฉวยจับไม่ได้ไล่ตี

ตรงกับเหตุการณ์ พระสังข์ออกจากหอยสังข์มาไล่ไก่

ถอดความได้ว่า เมื่อพระสังข์เห็นว่ามีไก่ป่ามาจิกกินข้าวของนางจันท์เทวี

จึงมองซ้ายมองขวาเมื่อไม่เห็นคนจึงออกจากสังข์และไล่ตีไก่ที่มาจิกกินข้าวของแม่

๗. มารดาซ่อนเร้นเห็นพร้อมมูล
ซ่อนอยู่ในสังข์กำบังตัว
ย่างเข้าในห้องทับจับได้ไม้
พระสังข์ตกใจดังไฟลน

อุแม่เอ๋ยพ่อคุณทูนหัว
พ่อทูนหัวของแม่ประหลาดคน
ก็ต่อยสังข์ให้แหลกแตกปน
จะหนีเข้าหอยตนก็จวนใจ

ตรงกับเหตุการณ์ นางจันทเทวีทูปหอยสังข์แตก

ถอดความได้ว่า นางจันทเทวีเห็นพระสังข์ออกมาจากหอยสังข์ก็รีบเดินเข้าไปในห้อง
หาไม้ได้ก็ทูปหอยสังข์จนแตก พระสังข์เห็นแบบนี้ก็ตกใจ จะหนีกลับเข้าหอยสังข์
ก็ไม่ได้

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนจะนำความรู้
เรื่องการถอดคำประพันธ์จาก
บทร้อยกรองไปใช้ได้อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การอ่านจับใจความสำคัญ

จากเรื่องที่อ่าน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. **ใบความรู้ที่ ๓** เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
๒. **ใบงานที่ ๔** เรื่อง การจับใจความสำคัญ
จากเรื่องที่อ่าน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

